

Utlåtande Rotel IX (Dnr KS 2020/901)

Taxa för hushållsavfall och därmed jämförligt avfall 2021

Hemställan från avfallsnämnden

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Taxa för hushållsavfall och därmed jämförligt avfall enligt bilaga till utlåtandet, att gälla från och med den 1 januari 2021, fastställs.

Föredragande borgarrådet Katarina Luhr anför följande.

Ärendet

Förslaget till reviderad avfallstaxa bygger, liksom gällande taxa, på att kunden debiteras för beställd behållarvolym eller uppmätt vikt på avfallet. Avfallsnämnden gör bedömningen att en styrning via taxan, när det gäller vissa typer av abonnemang, är nödvändig för att på lång sikt säkerställa en miljöriktig och resurseffektiv avfallshantering.

Grunden för avfallsnämndens förslag till avfallstaxa 2021 utgörs bland annat av de ekonomiska förutsättningar som redovisades i mars 2020 av styrelsen för Stockholm Vatten och Avfall AB i flerårsbudgeten för perioden 2021-2023. Av denna framgår att avfallsverksamhetens driftkostnader år 2021 beräknas öka med drygt 90 mnkr jämfört med budget 2020. Cirka 50 mnkr avser ökade entreprenadkostnader på grund av övergångsavtal med ökad servicenivå. Kostnaderna för förbränning ökar med 18 mnkr till följd av en ny skatt, som infördes i april 2020, och kostnaderna för fett och slam samt storbehållare ökar med 12 mnkr på grund av nya avtal. Vidare bedöms den ökade matavfallsinsamlingen leda till ökade transportkostnader.

För att täcka dessa kostnadsökningar beräknades avgifterna för hushållsavfall behöva öka med 13 procent. Avgifterna för fettslam beräknades behöva höjas med 25 procent.

I samband med utarbetandet av förslag till avfallstaxa 2021 har en ny prognos för 2020 tagits fram som visar att resultatet för avfallsverksamheten pekar på ett underskott om 32 mnkr, bland annat till följd av coronapandemin som lett till taxebortfall på grund av minskat antal abonnemang och volymer. För att balansera underskottet föreslår avfallsnämnden att avgifterna för hushållsavfall i stället höjs med 18 procent. Därmed beräknas ett överskott om 32 mnkr uppkomma år 2021.

Kommande år förväntas driftkostnaderna öka ytterligare och medföra behov av taxehöjningar även kommande år, trots den föreslagna höjningen för 2021. De ekonomiska förutsättningarna sammanfattas i nedanstående tabell.

Stockholm Avfall AB, prognos intäkter och kostnader 2020-2023, mnkr.

	2020 P2	2021	2022	2023
Intäkter				
Taxeintäkter	635	752	816	867
Övriga intäkter	20	20	30	35
Summa intäkter	655	772	846	902
Kostnader				
Driftkostnader	668	726	822	867
Kapitalkostnader	19	14	22	33
Summa kostnader	687	740	844	900
Netto	-32	32	2	2

Beredning

Ärendet har initierats av avfallsnämnden och remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret konstaterar att syftet med avfallstaxan dels är att täcka kostnaderna för verksamheten och dels att fungera som ett styrmedel för att uppnå målen avfallshantering i stadens styrdokument och budget. Vidare anser kontoret att avfallsnämndens förslag till avfallstaxa för 2021 ligger i linje med taxans syfte.

Mina synpunkter

Taxorna för hushållsavfall är viktiga ur flera aspekter. Dels ska de täcka uppkomna kostnader för avfallshanteringen men rätt använda är de också viktiga miljöstyrande verktyg för Stockholms stad för att uppnå stadens högt

ställda mål inom hållbar avfallshantering. När man exempelvis premierar utsortering av matavfall genom att erbjuda avgiftsfri hämtning kan vi öka matavfallsinsamlingen, något som leder till en större produktion av biogas som i sin tur kan ersätta fossila bränslen och bidra till minskade klimatutsläpp.

Jag ser därför att denna miljöinriktade differentiering av avfallstaxan bör fortsätta utvecklas under kommande år och att det är av stor vikt att servicen till medborgarna stärks för att underlätta för en mer hållbar avfallshantering framåt.

Bilaga

Taxa för hushållsavfall och därmed jämförligt avfall 2021

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Taxa för hushållsavfall och därmed jämförligt avfall enligt bilaga till utlåtandet, att gälla från och med den 1 januari 2021, fastställs.

Stockholm den 11 november 2020

På kommunstyrelsens vägnar:
ANNA KÖNIG JERLMYR

Katarina Luhr

Mats Larsson

Remissammanställning

Ärendet

Förslaget till reviderad avfallstaxa bygger, liksom gällande taxa, på att kunden debiteras för beställd behållarvolym eller uppmätt vikt på avfallet.

Avfallsnämnden gör bedömningen att en styrning via taxan, när det gäller vissa typer av abonnemang, är nödvändig för att på lång sikt säkerställa en miljöriktig och resurseffektiv avfallshantering.

Grunden för avfallsnämndens förslag till avfallstaxa 2021 utgörs bland annat av de ekonomiska förutsättningar som redovisades i mars 2020 av styrelsen för Stockholm Vatten och Avfall AB i flerårsbudgeten för perioden 2021-2023. Av denna framgår att avfallsverksamhetens driftkostnader år 2021 beräknas öka med drygt 90 mnkr jämfört med budget 2020. Cirka 50 mnkr avser ökade entreprenadkostnader på grund av övergångsavtal med ökad servicenivå. Kostnaderna för förbränning ökar med 18 mnkr till följd av en ny skatt, som infördes i april 2020, och kostnaderna för fett och slam samt storbehållare ökar med 12 mnkr på grund av nya avtal. Vidare bedöms den ökade matavfallsinsamlingen leda till ökade transportkostnader.

För att täcka dessa kostnadsökningar beräknades avgifterna för hushållsavfall behöva öka med 13 procent. Avgifterna för fettslam beräknades behöva höjas med 25 procent.

I samband med utarbetandet av förslag till avfallstaxa 2021 har en ny prognos för 2020 tagits fram som visar att resultatet för avfallsverksamheten pekar på ett underskott om 32 mnkr, bland annat till följd av coronapandemin som lett till taxebortfall på grund av minskat antal abonnemang och volymer. För att balansera underskottet föreslår avfallsnämnden att avgifterna för hushållsavfall i stället höjs med 18 procent. Därmed beräknas ett överskott om 32 mnkr uppkomma år 2021.

Kommande år förväntas driftkostnaderna öka ytterligare och medföra behov av taxehöjningar även kommande år, trots den föreslagna höjningen för 2021. De ekonomiska förutsättningarna sammanfattas i nedanstående tabell.

Stockholm Avfall AB, prognos intäkter och kostnader 2020-2023, mnkr.

	2020 P2	2021	2022	2023
Intäkter				
Taxeintäkter	635	752	816	867
Övriga intäkter	20	20	30	35
Summa intäkter	655	772	846	902
Kostnader				
Driftkostnader	668	726	822	867
Kapitalkostnader	19	14	22	33
Summa kostnader	687	740	844	900
Netto	-32	32	2	2

Avfallsnämnden

Avfallsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 16 juni 2020 följande.

Godkänna förslag till taxa för hushållsavfall och därmed jämförligt avfall för år 2021 i enlighet med bilaga 1 till tjänsteutlåtandet samt att överlämna förslaget till kommunfullmäktige för beslut.

Avfallsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 2 juni 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Stockholms stad har enligt miljöbalken (1998:808) 27 kapitel 4-6 § rätt att ta ut avgifter för att täcka de kostnader staden har för att uppfylla sitt lagstadgade renhållningsansvar för hushållsavfall och därmed jämförligt avfall.

Avgifterna får tas ut på ett sådant sätt att återanvändning, återvinning eller annan miljöanpassad avfallshantering uppmuntras. Avgiften ska betalas enligt den taxa som kommunfullmäktige antar.

Enligt kommunallagen (2017:725) gäller självkostnadsprincipen för stadens hämtning av detta avfall. Självkostnadsprincipen innebär att verksamhetens kostnader och intäkter ska gå jämt upp inom en skälig tidsperiod. Likställighetsprincipen innebär att avfallslämnarna ska vara likställda när det gäller rättigheter och skyldigheter gentemot kommunen. Samma avgift ska tas ut för samma service.

Nuvarande taxa används, tillsammans med utveckling av insamlingssystem och information till kunder, som ett styrmedel för att uppnå avfallsplanens mål. Taxan är differentierad och ska styra bort från system med dålig arbetsmiljö till en miljöriktig och resurseffektiv avfallshantering. Taxan består idag av olika delar omfattande grundavgift för en- och tvåfamiljsfastigheter, hämtavgift, behandlingsavgift samt tilläggsavgift. För kunder med debitering per vikt finns detta särredovisat.

Regeringen har under våren presenterat ett förslag om upphävande av producentansvaret för returpapper i syfte att ekonomiskt stärka tidningsbranschen. Förslaget innebär att kommunerna får ansvar för insamling och behandling av returpapper och därmed ekonomiskt bära kostnad för denna verksamhet.

Förslag på taxeförändringar

En- och tvåfamiljshus

För år 2021 föreslås en oförändrad grundavgift på 800 kr/år. Vid hämtning var 4:e vecka föreslås att hämtningsavgiften ökas från 15 kr till 23 kr per tillfälle, vid hämtning varannan vecka ökas från 25 kr till 32 kr samt för hämtning varje vecka öka från 33 kr till 40 kr per tillfälle. Den rörliga taxan föreslås vara oförändrad på 1,4 kr per kg.

Med den föreslagna taxeförändringen kommer avgiften för en- och tvåfamiljshus att vara i paritet med andra kommuner i regionen och för flerfamiljshus beräknas avgiften c:a 35 % lägre än de jämförda kommunerna.

Flerfamiljshus och verksamheter

I inriktningsärendet föreslogs ett införande av en grundavgift för flerfamiljshus och verksamheter. Införandet kräver tillgång till ett aktuellt fastighetsregister. Arbete med lösning pågår för närvarande och införandet av grundavgift för dessa kundkategorier utgår därmed i förslag till taxa 2021.

Taxorna föreslås öka för flerfamiljshus, företag och verksamheter enligt följande:

- Restavfall i kärl ca 19 %
- Restavfall i säck ca 19 %
- Osorterat beredningsavfall ca 20 %
- Löst avfall ca 20 %
- Maskinell hämtning, container ca 16 %
- Maskinell hämtning, mobsug ca 17 %
- Maskinell hämtning, bottentömd behållare ca 17 %
- Abonnemang under avveckling ca 20 %
- Fettslam ca 25 %

Osorterat beredningsavfall är en blandning av restavfall och matavfall från storkök och restauranger. Taxa för utsorterat matavfall är upp till 70 % lägre jämfört med taxa för beredningsavfall, vilket medför att ett stort incitament finns att välja en mer miljöanpassad avfallshämtning.

En förändring till att det är enbart fastighetsägaren som är avgiftsskyldig föreslås i inledande text av taxedokumentet.

Övriga taxor

Taxor för grovavfall, slam, el-avfall m.m. har indexerats med 1,5 % eller justerats för att bättre överensstämna med dagens kostnadsnivå

Beredning

Ärendet har initierats av avfallsnämnden och remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 9 september 2020 har i huvudsak följande lydelse.

I kommunfullmäktiges budget för 2020 framgår av ägardirektiven för Stockholm Vatten och Avfall AB att bolaget ska medverka till en effektiv och hållbar avfallshantering och återvinnig i staden för att uppnå målet om resurseffektiva kretslopp. Bolaget ska bidra till inriktningsmålet att Stockholm ska vara en hållbart växande och dynamisk stad genom att stimulera utvecklingen av miljöanpassade och effektiva åtgärder inom avfallsområdet, bland annat genom miljöstyrande taxor.

Genom att öka matavfallsinsamlingen och produktionen av biogas, som kan ersätta fossila bränslen, kan bolaget och avfallsnämnden bidra till uppfyllandet av verksamhetsområdesmålet att Stockholm ska vara en hållbar stad med en god livsmiljö. Avfallsnämnden har sedan några år låtit avfallstaxan differentieras med inriktningen att stimulera till att särskilja matavfall från övrigt hushållsavfall. Stadsledningskontoret anser att denna inriktning befästs med avfallsnämndens förslag till avfallstaxa för 2021.

Stadsledningskontoret konstaterar att utfallen 2019 för basnyckeltal för avfallsverksamhet, fastställda av kommunfullmäktige, i flera fall har uppvisat en positiv utveckling jämfört med 2018. Exempelvis minskade den insamlade mängden hushållsavfall från 230 till 217 kilo per invånare, samtidigt som mängden matavfall som går till biologisk behandling ökade från 22 till 26 kilo per invånare. Med den föreslagna taxan bedömer stadsledningskontoret att det finns anledning att förvänta sig en fortsatt positiv trend för dessa basnyckeltal.

Kontoret konstaterar samtidigt att totalkostnaden för avfallshanteringen ökade från 616 till 682 kronor per invånare. Det framgår av avfallsnämndens inriktningsärende om avfallstaxan 2021 att det finns anledning att förvänta en fortsatt ökning av kostnaderna under kommande år. Stadsledningskontoret noterar att verksamhetens kostnader 2022 beräknas öka med 14 procent jämfört med 2021, det vill säga betydligt mer än stadens befolkningstillväxt. Det får anses rimligt att de ökade kostnaderna till del har sin grund i höjda ambitioner avseende målsättningarna inom verksamhetsområdet. Stadsledningskontoret anser dock att avfallsnämnden bör ha ett ökat fokus på att sänka driftkostnaderna.

Stadsledningskontoret konstaterar att syftet med taxan dels är att täcka kostnaderna för verksamheten, dels att fungera som ett styrmedel för att uppnå avfallshanteringsmål som de uttrycks i avfallsplanen och andra styrdokument.

Stadsledningskontoret anser att avfallsnämndens förslag till taxa för kommunalt avfall, enligt bilaga 1, uppfyller sitt syfte och föreslår att kommunstyrelsen beslutar att föreslå att kommunfullmäktige godkänner förslaget, att gälla från och med den 1 januari 2021.

